1847. **No. 5**

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 29 JUNIJ.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 2 Julij 1847, des voormiddags ten 10 ure, zal, aan het *Gouvernements-Locaal* te *Leeuwarden*, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving op *gezegeld* papier en vervolgens bij opbod, worden aanbesteed:

»Het verwijden en verdiepen van het vaarwater genaamd de *Houtendam*, ge»legen tusschen de poelen de *Morrha* en *de Geeuw* in de grietenij *Hemelumer* »*Oldephaert en Noordwolde*, over de lengte van 240 ellen."

Het Bestek hiervan zal *zes dagen* te voren ter lezing liggen aan opgemeld *Gouvernements-Locaal*, en in de voor deze Provincie gebruikelijke leesplaatsen of Logementen; — terwijl voorts den *derden dag* vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzing aan de gegadigden door den aanwezigen Opzigter zal worden gedaan, en inmiddels de nader verlangde inlichtingen te bekomen zijn, bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat A. C. KROS, en den Heer Provincialen Ingenieur C. J. BOLTEN, beide te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 24 Junij 1847. — *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 Junij 1847, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 17,83.
Van de *Rogge* per last . . . . » 457,50.

Leeuwarden, den 28 Junij 1847. — *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *Leeuwarden*, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat de Edel Achtb. Raad, ten gevolge van de, dezer dagen, hier ter Stede plaats gehad hebbende ongeregeldheden, besloten heeft, dat dit jaar alhier geene Kermis zal worden gehouden.

En op dat zulks kome ter kennis van het algemeen, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alwaar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden, den 28 Junij 1847. — *Burgemeester en Wethouders voornoemd,* VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelven, M. S. DE WAL.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 15 *Junij*. Eergisteren heeft eindelijk onze zomer een aanvang genomen, nadat wij voortdurend koud en ruw weder gehad hadden; gisteren en heden teekende de thermometer 21°. in de schaduw.

— Volgens de laatste berigten uit Tiflis wordt Transkaukasie bij voortduring door verbazende zwermen sprinkhanen bezocht, die vooral de graanvelden geheel verwoesten. Hoewel het aan de vereenigde pogingen der inwoners en militairen gelukt is, Tiflis en deszelfs omstreken van dezen geesel des landmans te bevrijden, zoo lijden sommige districten van Eriwan des te meer door dit gedierte, dat, in woeste en onbewoonde bergstreken geteeld, met het begin der lente de dalen omstroomde. Alle middelen, door het bestuur voorgeslagen, blijven vruchteloos, dewijl de trage en zorgelooze inwoners niet te bewegen zijn handen aan het werk te slaan.

— Brieven uit de Krim berigten, dat de zuidelijke kust van dat schiereiland in deze lente, tot half Mei, aan dezelfde koude weêrsgesteldheid onderworpen geweest is als ons Noorden, waardoor de wijnstok en andere boomvruchten zeer geleden hebben. Even treurig zijn de berigten uit Bessarabie, waar gedurende de geheele lente eene bestendige droogte heeft geheerscht, ten gevolge waarvan de graanvelden zich dan ook in eenen slechten staat bevinden. In Archangel was het op het laatst van Mei, bij ruwe temperatuur en veel sneeuw, nog geheel winter. De landman kon, wegens den hard bevrozen grond, geen veldarbeid verrigten, de boomen vertoonden nog geene knoppen en de zee was met eene dikke ijskorst overdekt. Over soortgelijke nadeelige verschijnselen van het klimaat, wordt uit de meeste onzer, zoowel noordelijke als zuidelijke, provincien geklaagd.

— Met goedkeuring des Keizers heeft zich te Wilna eene maatschappij gevormd tot verzorging en ondersteuning der armen van alle christelijke gezindheden.

— In de maand October ll. is van Archangel eene expeditie naar Spitsbergen vertrokken, bestaande uit 15 personen, allen goed gehard tegen de koude en uitmuntende jagers. Deze expeditie heeft zich gevestigd op het kleine Barendseiland, waar nog nooit iemand zijn verblijf heeft gevestigd. Zes van hun, zijn, in weerwil van hunne sterke ligchaamsgesteldheid en trots alle voorzorgen, door de koude bezweken; de anderen zijn naar Archangel teruggekeerd na eene voordeelige jagt gehad te hebben. Zij hebben veel doorgestaan; het gevoeligst trof hun het volslagen gemis van het daglicht gedurende den langen winter.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 20 *Junij*. De *Augsburger Allg. Zeitung* van heden, behelst het volgend artikel, dat duidelijk het kenmerk draagt, van uit eene officiële bron te zijn voortgekomen.

»Luidens voor ons liggende berigten uit Athene, van den 6 Junij, heeft de Grieksche eerste minister, overeenkomstig de Oostenrijksche bemiddeling, den naasten stap gedaan, die den weg moet banen tot volledige vereffening met de Porte. De bedenking om niet, door voorbarige publiekmaking van de verhandelingen, welker spoedige, vreedzame en met de eer bestaande voleindiging zoo wenschelijk is, stoornis toe te brengen, houdt ons voor alsnog terug, iets verders over den nieuwsten vorm derzelven (*über deren neueste Gestaltung*) mede te deelen.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 23 *Junij*. De wet omtrent den invoer van granen werd in de zitting van het Lagerhuis van Maandag ten derden male gelezen. Gisteren sloeg de heer *Muntz* voor, de inkomende regten op het koper merkelijk te verminderen of geheel af te schaffen, ten einde de fabrijksteden Birmingham en Sheffield te gemoet te komen. De Kanselier van den Exchequer verzette zich hiertegen; hij had bij den aanvang der Zitting gezegd, dat de finantien des Rijks hem niet veroorloofden gedurende deze Zitting iets van de inkomsten te laten varen, en sedert was er niets voorgevallen dat hem in staat stelde de regten op het koper af te schaffen, welke thans jaarlijks 50,000 ponden sterling opbrengen. Nadat verscheiden leden het woord hadden gevoerd, werd het voorstel met 59 tegen 19 stemmen verworpen.

— Brieven uit Lissabon, van den 15 dezer, melden, dat driehonderd insurgenten van Setubal, onder aanvoering van *Sa da Bandeira* en *de Mello*, zich overgegeven en de wapenen nedergelegd hebben, en zich aan boord der schepen van het bonds-eskader hadden begeven. De overige oproerlingen hadden van Setubal de wijk naar Evora en de Algarven genomen, zoodat eerstgenoemde stad zich nu weder geheel onder het gezag der Koningin bevindt. Den 14 dezer was de oorlogsstoomboot *Jackal* van Oporto te Lissabon aangekomen, met berigt dat de Junta stellig weigerde zich te onderwerpen en de amnestie afsloeg. Admiraal *Parker* is daarop onmiddellijk met een eskader naar Oporto gezeild, in de nabijheid van welke stad zich de generaal *Concha* met 10,000 à 12,000 man, en *Saldanha* en *Casal* met meer dan 8000 man bevonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 28 *Junij*. De vrijspraak van den heer *E. de Girardin* door de Pairs is thans het onderwerp aller gesprekken. Het schijnt, dat de bewindslieden eene veroordeeling van dien Gedeputeerde niet alleen gewenscht, maar ook verwacht hadden, en dat het besluit der Pairs ten dezen als eene nederlaag voor het ministerie moet worden aangemerkt. Zelfs verzekert men, dat de bewindslieden besloten zouden hebben, hun ontslag te nemen, en er worden reeds staatslieden genoemd, die kans zouden hebben om hun op te volgen. Onder deze laatsten komen de namen voor van den heer *Molé* en den maarschalk *Bugeaud*. Een en ander verdient echter allezins nadere bevestiging.

— Hetgeen bij wijze van gerucht gemeld is betreffende een gevecht der Fransche zeemagt in China wordt heden bevestigd door een officieel berigt medegedeeld in het *Journal des Débats*, hetwelk ook spreekt van een gevecht der Engelschen met de Chinezen. Wat het eerste betreft, wordt in dit berigt gezegd, dat volgens tijdingen uit Hong-Kong op den 15 April de bevelhebber *Lapierre* zich in de noodzakelijkheid had gezien met zijne twee oorlogschepen in eene haven van Cochinchina vijf groote en gewapende schepen aan te tasten en te verbranden of in den grond te boren. Er waren meer dan 1000 Cochinchinezen in dit gevecht gesneuveld, van de Franschen slechts een en twee gekwetst. De Heer *Fourcade*, bisschop van Samos en Apostolisch vicaris van Japan, had het gevecht bijgewoond en de depêches van den kommandant *Lapierre*, die zich den 24 April te Macao bevond, medegebragt.

Wat het gevecht der Engelschen betreft, wordt gemeld, dat den 1 April drie stoombooten, met den gouverneur van Hong-Kong, sir *John Davis* en den generaal majoor *d'Aguilar* aan boord, de rivier van Canton waren opgevaren, al de forten van de rivier hadden bemagtigd, zonder bij de overrompelde Chinezen veel tegenstand te ontmoeten, en dat de Engelsche gouverneur den volgenden dag van de commissaris *Ky-Ing*, onder bedreiging van Canton in brand te zullen schieten, had geeischt, nieuwe concessien aan den Engelschen handel toe te staan. De geest der bevolking van Canton had zich luide tegen deze concessien verklaard en zich ook vijandig tegen de commissaris *Ky-Ing* uitgelaten, maar de Engelschen hadden met hunne bedreigingen volgehouden en waren den 6den reeds gereed, om de stad te bombarderen, toen de tijding kwam, dat Canton zich onderworpen had. De door de Engelschen verkregene voorwaarden zijn, dat zij voor twee jaren vrijen toegang tot de stad Canton hebben, dat hun eene afzonderlijke plaats om te ankeren wordt toegestaan, dat het tolkantoor van de factorijen zal verwijderd zijn, en dat veertig morgen lands aan de Engelschen worden afgestaan.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 25 *Junij*. Uit het verslag der zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden blijkt, dat, gelijk vroeger berigt is, met aanstaanden Maandag de reeks der beraadslagingen bij die Kamer een aanvang zal nemen, ten einde alsdan onafgebroken te worden voortgezet. Men verzekert dat die beraadslagingen omstreeks drie weken zullen voortduren. Zij vangen aan met het aanhangige gewigtige wets-ontwerp nopens het muntwezen. Men verwacht spoedig het algemeen verslag over de ontwerpen van wet, uitmakende de Staatsbegrooting voor 1848 en 1849. Men verzekert, dat bij het nader onderzoek, dat over die ontwerpen in de afdeelingen is gehouden, de hoofdstukken van Buitenlandsche en van Binnenlandsche zaken, inzonderheid de meeste stoffen tot aanmerkingen en bedenkingen hebben gegeven.

Het blijkt voorts uit de zitting van heden, dat de meerderheid der Kamer de behandeling der aanhangige ontwerpen van wet, zoo spoedig wenscht voort te te zetten, dat zelfs het verlangde uitstel van de behandeling van het zeer belangrijk wets-ontwerp, nopens het muntwezen, voor slechts één dag, niet werd aangenomen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is kennis gegeven, dat de commissie van rapporteurs gereed was haar algemeen verslag uit te brengen over het ontwerp van wet, tot regeling van het Nederlandsche Muntwezen. — De beraadslagingen over dat ontwerp zijn (na eene hoofdelijke omvraag met 29 tegen 18 stemmen) aan de orde van den dag gesteld tegen aanstaanden Maandag, des morgens ten 11 ure.

Daarna is (mede bij omvrage, met 30 tegen 17 stemmen) bepaald, dat met de beraadslagingen over de ontwerpen van wet, uitmakende het Wetboek van strafregt, een aanvang zal worden gemaakt op aanstaanden Woensdag des morgens ten 11 ure.

De commissie, belast geweest met het onderzoeken van het verslag der Algemeene Rekenkamer, nopens het gebruik der geldmiddelen over 1843, en van de Algemeene Rekening wegens de ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1843, heeft, bij monde van den heer *Duymaer van Twist*, een uitgebreid verslag uitgebragt.

— De Hooge Raad, burgerlijke kamer, heeft bij onderscheidene arresten, heden wederom toegewezen de vorderingen van vaders van zeven kinderen, die een hunner zonen, krachtens de wet van Nivôse XIIIde jaar, ten koste van den Staat wenschen te zien opgevoed. De Raad heeft daarbij, onder anderen, beslist, dat de ouderdom van *vijftien* jaren, die een der aangewezen zoons had bereikt, nog voldoende is om het onderrigt krachtens de opgemelde wet te genieten.

— In het antwoord op de aanmerkingen in de secties der Tweede Kamer gemaakt bij het voorloopig onderzoek der begrooting voor oorlog, beroept de Regering zich op de meening van een onpartijdig beoordeelaar, den Heer *P. Ardant*, luitenant-kolonel der genie en afgevaardigde van de Moezel. Deze Franschman zegt in zijne in het Fransch uitgegevene *Staats- en Krijgskundige Beschouwing der fortificatiewerken daargesteld sedert* 1815 *in en buiten Frankrijk*, het volgende: »Wenden wij de oogen van deze ongelukkige streken af, en zoeken wij een land waar de fortificaties dienen tot wal voor de vrijheid, tot schild voor kunsten en nijverheid, tot beschutting der nationale onafhankelijkheid. Wij vinden dit opbeurend tooneel in Holland. Dit land, dat in de 16de en 17de eeuw een klassiek land was der vestingbouwkunde en niet minder een voorbeeld van heldhaftigheid en van zelfopoffering voor het vaderland, rust zich toe om op nieuw aan Europa, zoo de nood het vordert, het schouwspel te vertoonen van den weerstand, welken het bood aan de overwinnende legers van *Lodewijk XIV* in 1672. Het is niet eene hoofdstad die verschanst moet worden; het is eene geheele provincie, welke Holland wil omwallen en voor welke zij het water harer rivieren wil kunnen brengen als slagboom tusschen zich en den vijand. Op dit oogenblik verrijzen versterkte dijken, die uitgaande van Gorcum aan de Waal, bij Vianen op de Lek leunen, door Utrecht loopen, en eindigen te Naarden en Muiden aan het strand der Zuiderzee. Voor deze dijken aan den westkant, kan het opzetten van eenige sluizen het geheele land veranderen in eene kunstige zee. De provincie Utrecht en Amsterdam zouden dan een eiland worden en tevens een groot verschanst kamp met Amsterdam als redoute. Deze stad zelve zou gedekt zijn door eene binnenlinie van inundatien; eindelijk zal een groot zeekanaal, dezelve verbindende aan de haven van Texel, aan hare laatste verdedigers de gelegenheid geven om met zich naar zee te voeren de roemrijke overblijfsels eener nationaliteit, welke het geweld kan verwoesten maar niet zal kunnen bedwingen. Holland heeft te veel blijken gegeven van geestkracht en vastberadenheid, om te betwijfelen dat de geschetste plannen van wederstand, ingeval van nood, verwezenlijk zullen worden, maar deze groote gedachte houdt haar niet zoo zeer bezig, dat zij de verdediging harer andere provincien verwaarloost. Het fort Sint Andries, nieuw gebouwd, sluit den ondersten arm der Waal, en Hellevoetsluis den bovensten arm der Schelde. Bath, Ter Neuze en Ellewoutsdijk zijn herbouwd of nieuw gebouwd; Breskens is hersteld en vergroot. Ten zuiden en op de linie der Maas zijn de oude vestigen Grave, 's Hertogenbosch, Nijmegen enz. in staat van verdediging gebragt en dekken Holland tegen een aanval van Belgie of Frankrijk."

GRONINGEN, *den* 24 *Junij*. In het jaar 1844 is op voorstel van het Departement Groningen der Maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen*, eene commissie benoemd om te onderzoeken, welke maatregelen in ons Land met vrucht nog

genomen zouden kunnen worden ter vorming en opleiding van brave dienstboden, en dat die commissie op de algemeene vergadering van het vorige jaar daarover gerapporteerd heeft. Thans verneemt men, dat binnen kort ook hier ter stede pogingen aangewend zullen worden, om eene geheel op zich zelve staande vereeniging tot bevordering van zedelijkheid en godsdienstigheid onder de te Groningen wonende dienstboden, inzonderheid vrouwelijke, tot stand te brengen, en dat daarbij ook de dienstboden zelve als eene bijzondere klasse van leden aangenomen zullen worden. De zaak is reeds tot die rijpheid gekomen, dat de statuten voor dezelve opgemaakt zijn, en eenige achtenswaardige leden van alle onderscheiden gezindten dezer stad zich bereid verklaard hebben, om het bestuur dezer vereeniging op zich te nemen. Diergelijke vereenigingen zijn in sommige grootere steden van Duitschland reeds lang, en sedert kort ook in ons Land, te Kampen en te 's Gravenhage met vrucht werkzaam, en wanneer men bedenkt, hoezeer er vooral in onzen tijd over den zedelijken toestand der dienstboden geklaagd wordt, en hoe wenschelijk het voor de maatschappij in het algemeen, en voor ieder huisgezin in het bijzonder is, daarin verbetering aan te brengen, dan zal men zekerlijk de pogingen toejuichen, die aangewend worden, om eene vereeniging tot stand te brengen, welke dit ten doel heeft, en is er wel geen twijfel aan, of er zullen ook hier velen in de hoop, dat zij nuttig werke, zich aan dezelve aansluiten.

LEEUWARDEN, *den* 28 *Junij*. Laatstleden Vrijdag voormiddag werd alhier het berigt ontvangen, dat te Harlingen het volk den uitvoer van nieuwe aardappelen had willen beletten, dat het bij eenige personen de glazen ingeslagen en de stoomboot *de Magnet* met steenen bestormd had, en vooral, dat het des Burgemeesters huis deerlijk had geplunderd. Nadat de Heer Staatsraad Gouverneur in den vroegen morgen en daarna ook een detachement militairen van 80 man derwaarts vertrokken waren, vertoonden zich hier op de veemarkt vreemde Kooplieden, die ten een ure door het zaamgeschoolde gemeen, meest jongens, achtervolgd werden tot aan het huis van een bekend handelaar op Eugeland, nevens de Brol. Hier werden aldra baldadigheden gepleegd, en, toen de volksmassa toenam, de glazen ingeslagen. Intusschen groeide de opeenhooping aan, en vertoonde het gemeen meer en meer een dreigend aanzien. Eene militaire wacht beschermde wel het huis van dien handelaar, maar omstreeks drie uren verspreidde zich de menigte in verschillende groepen door de stad. Bij bakkers, grutters en kooplieden werden de levensmiddelen niet gevraagd, maar geeischt, en waar men niet spoedig genoeg toegaf de glazen verbrijzeld. Eene toomelooze menigte, waaronder vooral vrouwen en jongens, ontzag nu de eigendommen der burgers niet meer, bij handelaars en particulieren werden bedreigingen geuit en baldadigheden gepleegd, die men, in eene stad, waar zoo veel tot leniging van de armoede gedaan is, niet zou verwacht hebben. Maar gelukkig ontwikkelde het Bestuur deszelfs krachten en toonde de goede burgerij hare bereidwilligheid. De schutterij kwam in de wapens, patrouilles doorkruisten de stad, en ten 6 ure werd bij publicatie alle zamenscholing van meer dan vijf personen verboden. Desniettegenstaande bleef het volk in onrustbarende menigte bijeen, begaf zich in groepen naar de woningen van vele handelaren en andere ingezetenen, terwijl de groote massa zich joelende en schreeuwende op de Brol bleef vestigen, zoodat de harde maatregel volstrekt noodzakelijk werd om op het gemeen te laten vuren, waardoor drie personen gekwetst werden, waarvan een reeds is overleden. Hoewel zulks voor het moment eene indrukwekkende uitwerking had, werden toch later weder nieuwe baldadigheden herhaald, en ten deele tegengegaan door de vereende krachten van schutterij, militie, politie en justitie; de persoonlijke tegenwoordigheid van den heer Gouverneur der Provincie, die op de eerste tijding uit Harlingen was terug gekeerd en zich onmiddellijk met ernst en beradenheid aan de menigte op de meest bedreigde punten vertoonde, van den heer Burgemeester, van de HH. Procureur en Advocaat-Generaal bij het Hof en van den heer Substituut-Officier, bij de Regtbank, daar de Officier zelve nog te Harlingen in functie was, bragten zeker veel bij tot het keeren van verder geweld, door hunne kalme en ernstige houding en toespraak, maar zij vermogten het volk niet te bedwingen; en de nacht baarde veel onrust en zorg, door vernieuwde oproerige gedragingen. Evenwel begon niettegenstaande de genomene maatregelen een gedeelte van het gemeen des Zaturdags morgens vroeg weder sommige bakkers en grutters aan te spreken, en scheen het nog niet tot rust geneigd te zijn, te meer, dewijl er veel volk van buiten was ingekomen.

Van wege het Bestuur werden de gegoede burgers, die niet tot de schutterij behoorden, uitgenoodigd om op te komen tot het vormen van eene burgerwacht, en een aanzienlijk getal verklaarde zich dadelijk bereidwillig, zoodat des Zaturdags avonds de eerste honderd, en gisteren avond de tweede honderd, bij afdeelingen van tien personen voor ieder wijk de wacht betrokken. Het was een iegelijk bij publicatie verboden; om van 10 ure des avonds tot half vier des morgens, zonder wettige reden op straat te komen, en de burgerwacht, die met scherp gewapend was, had magtiging ontvangen om geweld met geweld te keer te gaan. Aan dit een en ander heeft men het te danken gehad, dat de rust niet verder is gestoord en alles thans kalm is. Een aantal belhamels zijn gearresteerd, een naauwlettend onderzoek naar de schuldigen duurt nog voort, velen wacht nog hetzelfde lot en hoopt men algemeen dat deze toomelooze onruststokers ernstig zullen gestraft worden.

Intusschen betrekt nog bij voortduring de schutterij met de militairen de hoofdwacht, en zullen vooreerst de burgerwachten voortduren. Daar deze stellige magt hebben om bij de minste onrustige beweging of tegenstand tegen wet, orde of bevel, met de meeste gestrengheid te werk te gaan, is het te verwachten, dat het gemeen zich van verdere verontrusting der ingezetenen zal onthouden. Zagen wij met verbazing en verontwaardiging de losbandige ruwheid en ondankbare kwaadwilligheid van het graauw, de kalme en welberadene houding van het beter gedeelte onzer stadgenooten verdient zoowel hulde als erkentenis.

— Hoe noodzakelijk de herinnering en verandering van ons tegenwoordig strafregt is, geblijkt in menige teregtzitting onzer hoven en regtbanken en ook hier ter stede hebben zich onlangs gevallen opgedaan, die de dikwijls bestaande onevenredigheid van toe te passen wetsbepalingen ten klaarsten aantoonen. Zie hier een voorbeeld: eene moeder stond teregt met hare achtienjarige dochter en dertienjarig Zoontje, wegens diefstal van vee uit de weide; gelijk wel te verwachten was, gebleek het dat de kinderen op aanzetting der moeder aan deze diefstallen hadden deel genomen, en hunne jeugdige jaren en de verleiding van hare moeder, stemden den regter tot zachtheid in de uitspraak der straf jegens de beide jongelieden; het achttienjarige meisje meisje werd alzoo veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf, en de dertienjarige knaap tot dezelfde straf voor den tijd van twintig maanden. — Had dan de jongen zoo veel meer gedaan, of was hem de daad meer te emputeeren, dan zijne oudere zuster? Ziedaar eene natuurlijke vraag, die ontkennend is te beantwoorden. — Maar art. 209 van ons Wetboek van Strafvordering veroorloofde den regter de straf der achttienjarige zelfs nog ligter te straffen, terwijl art. 67, al. 3 van het nog bij ons bestaande Fransche Wetboek van Strafregt, denzelfden regter noodzaakte voor hetzelfde feit jegens den dader, die nog geene zestien jaren bereikt had, *niet minder dan twintig* maanden gevangenis uit te spreken. — Wanneer toch zal het hier ook gelden: men zette geene nieuwe lappen op een oud kleed.

— Het is eene bekende waarheid, dat het stelsel van den tijd en de regeling der klokken in deze stad op eenen hoogst voortreffelijken voet is ingerigt, maar het is misschien weinigen onzer stadgenooten bekend, hoe naauwlettend daarvoor wordt gezorgd en hoe uitmuntend alles daartoe is ingerigt. Op het observatorium boven in het stadhuis bewonderden wij dezer dagen niet alleen den kostbaren tijdbewaarder van *Kaiser*, waarover in de Prov. Friesche Courant onlangs door den heer *H. van Noord*, is geschreven, maar vooral ook een door dien laatsten verdienstelijken wiskunstige stadgenoot uitgedachte en onder zijne leiding vervaardigde zonnewijzer, die zoo hoogst naauwkeurig werkt, dat de oplettende waarnemer een groot gedeelte van den dag, om het half uur den juisten waren tijd kan observeren. — In tegenstelling met den gewonen zonnewijzer is het hier niet de schaduw van den opstaanden hoek, die op een licht veld de stand des tijds aanduidt, maar eene kleine lichtende stip, die over een verduisterd veld voortwandelende, juist op den waren middag, de middaglijn overschrijdt, en zoo ieder half uur vroeger en later de lijn, die dat half uur aanduidt. Vernuftigheid van vinding, naauwkeurigheid van gang en eenvoudigheid van bewerking, zijn de verdiensten, die dit werktuig de bezigtiging van ieder, die belang stelt in de wetenschap, die op waarheid en zekerheid rust, overwaardig maken. Het belangstellend bezoek van vele stadgenooten schenke den vernuftigen uitvinder de door hem zoo wel verdiende voldoening.

— De Geldersche Landbouwmaatschappij heeft een prijs van *f* 40 toegekend aan prof. *van der Boon Mesch* te Leyden, voor het inzenden van werktuigen bij het verbouwen van maïs en de behandeling van den oogst van dit gewas in gebruik; — een prijs van *f* 25 voor meekrap-kiemen, te Bennekom geteeld door *A. van Daalen* rijks-ontvanger aldaar; een prijs van *f* 15 voor een model-karnmolen, vervaardigd door *G. Stout* mr. smid te Tiel; een prijs van *f* 10 voor een paar doppen op de hoornen van rundvee, ingeleverd door Dr. *J. Wttewaal*; een prijs van *f* 10 voor een aanaardploegje ten gebruike bij het telen van veldgewassen op reijen. Loffelijk vermeld is een hakselsnijder, waarbij het overbrengen der beweging van het rosrad tot den snijder tevens op eene zeer eenvoudige en doeltreffende wijze was toegepast op een karnmolen.

De Minister van Finantien, brengt mits deze, krachtens art. 13 der wet van 29 December 1835 (*Staatsblad no.* 41), ter kennis van allen, dien zulks kan aangaan, dat, volgens de door de Commissien, op de bij art. 9 der opgemelde wet bepaalde regelings-markten, gedane opgaven, de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 Mei tot en met den 19 *Junij* 1847, zijn geweest, als: per mud Tarwe *f* 17,67½, Rogge *f* 14,35, Boekweit *f* 10,96½, Gerst *f* 9,88, Haver *f* 5,77½, Ongepelde Spelt *f* 6,08. Weshalve, volgens art. 2 der wet van den 18 December 1845 (*Staatsblad* no. 87), verlengd bij die van den 30 October 1846 (*Staatsblad* no. 60), mitsgaders volgens art. 1 der wet van den 29 December 1835 (*Staatsblad* no. 41), gedurende de maand *Julij* eerstkomende, de regten op den *in- en uitvoer* van de onderstaande graansoorten zullen bedragen als daarnevens staat uitgedrukt:

GRAANSOORTEN.	REGT PER MUD.	
	Inkomend.	*Uitgaand.*
Tarwe en gepelde Spelt	*f* 0,25.	*f* 0,50.
Rogge	- 0,15.	- 0,30.
Boekweit	- 0,15.	- 0,30.
Gerst en Mout	- 0,10.	- 0,25.
Haver	- 0,05.	- 0,15.
Ongepelde Spelt	- 0,05.	- 0,15.

UTRECHT, den 22 Junij.

Door den grooten Kerkeraad der Ev. Luthersche gemeente alhier, is op gisteren eene nominatie gemaakt om te voorzien in de vacature, ontstaan door het vertrek van den heer *H. C. Millies* als hoogleeraar aan het Seminarium van gemeld genootschap en het bedanken van den heer *A. J. Schröder*, predikant te Arnhem. Deze nominatie bestaat uit de volgende H. H. Predikanten: *C. D. Viehoff*, te Monnikendam; *J. C. Kinderman*, te Edam; *W. D. Statius Muller*, te Zutphen; *C. Ricken*, te Zaandam; *J. E. Inckel*, te Leijden, en *C. Bakker*, te Purmerende; waaruit in eene op heden gehouden vergadering op het drietal zijn gebragt de heeren: *Viehoff*, *Kinderman* en *Statius Muller*.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 19 Junij. J. Zwaal, *Wilhelmina*, Laurvig, hout; J. A. Westers, *de Jonge Dirk*, Noorwegen, hout. 20 dito. H. H. Kok, *Jan Frederik*, Droback, hout; R. Helmers, *Stad en Lande*, Memel, hout; H. J. Brouwer, *Lumina*, Droback, hout. 22 dito. G. Pearson, *Ranger*, (*S.*), Londen, rijst en katoen: S. Cook, *Sir Robert Peel*, (*S.*), Londen, boonen. 24 dito. A. H. Oldenburger, *Gustaaf*, Newcastle, kool; T. Colijer, *Magnet*, (*S.*), Londen, ledig. 25 dito. J. Hall, *Lord John Russel*, (*S.*), Londen.

Vertrokken. 19 Junij. H. W. Nivell, *Magnet*, (*S.*), Londen, boter en vee. 21 dito. C. J. Meijer, *Geerdina*, Stettin, stukgoed; F. L. v. d. Sluis, *Jackina*, Stettin, stukgoed; I. de Boer, *Willem*, Noorwegen, ballast. 23 dito. Michelsen, *Sophia*, Noorwegen, ledig, J. G. Munneke, *Baudina*, Schotland, kaas; G. Pearson, *Ranger*, (*S.*), Londen, boter en vee; S. Cook, *Sir Robert Peel*, Londen, boter en vee. 25 dito. J. Zwaal, *Wilhelmina*, Noorwegen, ballast; J. A. Westers, *Jonge Dirk*, Noorwegen, ballast; H. J. Brouwer, *Lumina*, Noorwegen, ballast.

MENGELWERK.

ZINSPEUKEN VAN VERMAARDE FRIEZEN.

De Heer K. J. R. VAN HARDERWIJK heeft van tijd tot tijd in de *Konst- en Letterbode* de Zinspreuken of Symbola opgegeven, die een aantal beroemde mannen en vrouwen van vroegeren tijd hebben aangenomen en gevoerd.

Wat den oorsprong betreft, schijnt het den Schrijver toe, dat dezelve tot de Rederijkers behoort. Men bezigde de Spreuken op Gedenkpenningen en Munten, voerde ze in Wapens en Zegels en ook bij de Steden was die gewoonte in gebruik, hetwelk meest in de XV, XVI en XVII eeuwen bestond. Velen hadden de Zinspreuken, door hen of hunne voorouders gekozen, op steenen boven de deuren hunner woningen, en andere teekenden er de door hen geschreven werken mede.

De Symbola der Friezen of die tot dit gewest door inwoning behoorden, zijn de volgende:

WIGLE VAN AYTTA, van Zwichum, Voorzitter van den geheimen Raad te Brussel en Abt van St. Bavo te Gent, voerde de Zinspreuk:

Vita Mortalium vigilia. Het leven der stervelingen is eene nachtwake.

SJUCK GEROLD JUCKEMA VAN BURMANIA, Grietman van Wijmbritseradeel; Curator der Friesche Akademie; uit de Staten-Generaal gevolmagtigde om het verdrag te sluiten met den Franschen gezant, tot aanneming door Spanje van het bestand; Lid van de Justitiekamer in Drenthe, *de loffelijcke Etstoel* genaamd, Latijnsch Dichter en boezemvriend van SICCO VAN GOSLINGA, had:

Nobilitas sola est atque unica virtus. De deugd is eenig en alleen adel.

DIRCK RAPHAELSZ CAMPHUIZEN, het slagtoffer van de liefdelooze besluiten en den banvloek der Dordsche Sijnode. Hij zogt eene wijkplaats te Harlingen, doch hier niet veilig nam hij tot zijne woonplaats Ameland. Het aldaar niet kunnende uithouden, wijl zijn gestel de zeelucht niet verdragen kon, kreeg hij verlof zich te Dokkum neder te zetten, waar hij een vlaswinkel begon. — Deze brave man en godvruchtig Christen voerde de Zinspreuk:

De deugd heeft schoons genoeg, zij heeft geen pronk uit kwaad.
De vrijheid zoets genoeg, zij heeft geen dwaas sieraad.

En dan nog herhaalde hij aan zoo velen dagelijks zijnen wensch:

Och waren alle menschen wijs,
En wilden daarbij wel;
Dan was ons de aard een paradijs,
Nu is zij vaak een hel.

MARTINUS HAMCONIUS of MARTEN HAMCKEMA, van Follega, die driemalen tot Staatsambten verkozen en driemalen daaruit verjaagd werd, was Krijgsman, Historieschrijver en Dichter, leefde van de helft der XVI tot 't begin der volgende eeuw en had tot spreuk:

Crucis ambio finem. Ik streef naar het einde, het doel des kruises.

JOACHIM HOPPERS, Ridder, Heer van Dalem, in 1528 te Sneek geboren, stierf in Spanje 1576. Hij was Regtsgeleerde, Geschiedschrijver, Staatsman, Hoveling, meer dan andere Friezen, Lid van den Grooten Raad van Mechelen en van de Geheimen Raad te Brussel. Zijn spreuk was:

Sincerum pectus apertum. Een opregt gemoed is openhartig.

Dit zoude eene zinspeling zijn op zijn geslachtswapen, de fabel van den Pelikaan voorstellende.

WIJBRAND VAN ITSMA, een der bekwaamste en wijste Burgemeesters van Friesland, van wiens bestuur Harlingen in de eerste helft der XVIII eeuw goede vruchten heeft geplukt, was Lid der Staten-Generaal en steeds in vele Staatscommissien werkzaam op eene wijze, die hem eere deed en het Vaderland nuttig was. Willem IV schonk hem zijne vriendschap en trok partij, vooral in 1748, van zijn verstand. Eenvoudig was zijn Symbolum:

Virtute ac patientia. Door deugd en geduld.

ADIGERUS LAMBERTI ADIUS of ADJE LAMBERTS, een verstandig Burgemeester van Leeuwarden, en moedig Krijgsman van de XVI eeuw, heeft in het stads- en burgerleven een belangrijker rol vervuld, dan menig een bekend is. Zijne afbeelding is op *Kingmastate* aanwezig, en daarop leest men zijne Zinspreuk, waaraan hij zeer getrouw bleef, vooral bij de overweldiging der Blokhuizen van Leeuwarden en Harlingen:

It is mei sissen naet to dwaen.

ANNA MARIA VAN SCHURMAN, die steeds door een zwerm van bewonderaars om-

ringd werd, wegens de alomvattende kennis en het overgroot aantal kundigheden, die haar tot een wonder van haren tijd verhieven, had echter vele tegenstrevers en vijandig gezinden, vooral, nadat zij de leer van LABADIE had omhelsd. Velen gingen haar vinnig te keer, maar zij bleef zich gelijk, stil, bedaard en getrouw aan hetgeen zij voor waarheid hield. Ter harer verdediging tegen de strenge Zoïlussen schreef zij *Eukleria* of *de verkiezing des besten deels*, met het motto:

Een ding is noodig, Maria heeft het beste deel gekozen.

Hare zinspreuk was:

Amor meus crucifixus est. Mijne liefde is gekruisigd.

CZAAR PETER EN KATHARINA.

KATHARINA DE EERSTE, keizerin van Rusland, die zich uit den allergeringsten stand door hare talenten, verstand en beminnelijkheid tot den troon van het uitgestrektste rijk der aarde verhief; — die door haar beleid haren echtgenoot uit den wanhopigsten toestand redde, toen hij in 1711 met zijn leger aan den Pruth door de Turken was ingesloten, en zij met hare juweelen en kostbaarheden den Groot-Vizier omkocht, zoo dat hij een' allezins eerlijken vrede met den keizer sloot; — die na den dood van haren PETER DEN GROOTEN twee jaren lang het onmetelijk Rusland niet zonder roem regeerde; — deze merkwaardige vrouw wist zich vooral daardoor tot een' zoo zeldzame trap van grootheid te verheffen, dat zij zich in de luimen van haren gemaal gereedelijk voegde, en zijne zonderlinge grappen mede hielp uitvoeren. Het volgende geval strekke hiervan ten voorbeeld:

Men weet, dat PETER DE GROOTE de Hollandsche natie met voorkeur beminde. Met dankbaarheid herdacht hij steeds aan het tweejarig onderwijs, door hem hier te lande in den scheepsbouw genoten, waaraan de Russische zeemagt hare eerste vorming te danken had. O! had hij een' blik in de toekomst mogen werpen, met welk een wellust zou hij gezien hebben, dat deze schuld aan Nederland door zijn' edelmoedigen achterkleinzoon met zoo veel woeker werd afgedaan, toen Russische benden het van de slavernij verloste! Hollandsche zeevaarders vonden ook in het pas gebouwde Petersburg vele voorregten, en een allervriendelijkst onthaal. PETER, die onze taal en zeden zeer goed kende, onderhield zich gaarn met onze landslieden. Het eerste schip, 't welk de Newa op naar Petersburg voer, was ook een Hollandsche koopvaarder. De schipper bragt brieven van aanbeveling aan den havenmeester van een' vriend uit Holland mede, die verzocht, den kapitein eene goede lading te bezorgen. PETER was in de admiraliteit gelijk een eenvoudig arbeidsman aan het werk, toen het schip met eenige eereschoten daar voorbij zeilde. — Dit deed den keizer ongemeen veel vermaak, en hij nam voor, zich met den Hollander op eene onschuldige wijze te vermaken. Hij gelastte dus den havenmeester, den Hollander onmiddelijk aan hem zelve te wijzen, als aan een' pas gezeten' koopman, die hier zijn fortuin zocht te maken. Nog staat het huis, of liever de houten hut, waarin Peter bij de grondlegging van Petersburg woonde, en is den Russen zóó heilig, dat zij hetzelve door een' steenen boog daarover heen gesticht, voor de vernieling des tijds hebben zoeken te waarborgen. Hierin begaf zich PETER met zijne gade, die van de grap onderrigt was; hij als een burgerman, zij als een burgervrouw gekleed.

De schipper kwam, en werd zeer vriendelijk ontvangen. Zij zaten bij elkander, rookten een pijpje, en aten een stuk brood en kaas. De Hollander zag eens rond, en twijfelde of hij wel bij den regten man was, want het zag er niet zeer rijk uit. Met één komt Katharina binnen. De schipper bood haar een stuk kaas aan. Zij bedankte met eene vrij stijve neiging. Toch beviel den Hollander het degelijke huismoedertje; hij haalde een stuk linnen van onder zijn' rok voor den dag, en verzocht haar, dit voor hemden aan te nemen. De keizer klopte zijne pijp uit, en riep: »Wel Kaatje! wat zult gij nu mooi zijn! Gij wordt nu vast zoo trotsch als de keizerin. Wel! gij zijt eene gelukkige vrouw. Nog nooit in uw leven hebt gij zulke schoone hemden gedragen!" De Hollander verzocht haar toen om een' kus, dien zij hem, vrij schoorvoetend, toestond.

Op dit oogenblik trad vorst MENZIKOFF, met een ordenslint versierd, binnen. Hij was de eerste staatsdienaar van den monarch, wien hij alle belangen des rijks voordroeg, en stond nu ongedekt voor hem. De schipper stond verbaasd, en PETER wenkte den vorst, zich te verwijderen.

Het schijnt wel, dat gij hier kennis onder de grooten hebt? zeide de Hollander.

»Ja," zeide de keizer, en stopte eene versche pijp, »die kunt gij ook wel krijgen. Er zijn hier geheele troepen van die kale jonkers, die diep in schulden steken, en maar blijde zijn, als zij geld te leen kunnen krijgen. Zij hebben mij ook weten te vinden. Maar pas op, dat gij niet, uit eerbied voor hunne starren en ordenslinten, u door die kwanten laat bedotten."

Deze raad stelde den schipper gerust. Hij ging voort met drinken, rooken en eten, en sloot met den keizerlijken koopman het contract wegens eene lading.

Intusschen trad de officier van de wacht, die juist afgelost werd, binnen om de bevelen des keizers te vernemen. Eer men het beletten kon, gaf hij den vorst zijnen titel. De Hollander, dit hoorende, sprong verschrikt op, viel PETER en zijne vrouw te voet, en verzocht verschooning voor de vrijheid, die hij gebruikt had. Dit tooneel beviel den keizer bij uitstek, hij lachte luid, beurde den verschrikten smeekeling op, deed hem de hand der keizerin kussen, gaf hem 1500 roebels, eene volle lading, en deed ten behoeve van hem het stellig bevel, uitvaardigen dat zoo lang de planken van zijn schip bij elkander bleven, het in alle havens van Rusland, vrij van tol zou mogen binnenloopen. Dit voorregt maakte spoedig het fortuin van den schipper

v. K.

De Inspecteur-Generaal der veeartsenij-scholen in Frankrijk heeft zijn verslag ten einde gebragt, hetwelk de Minister van Landbouw van hem gevraagd had, over de methode van *François Guénon* ter classificatie der melkgevende koeijen. Dit verslag, hetwelk berust op talrijke proeven, die gedurende 10 jaren op alle punten van Frankrijk genomen zijn, spreekt zeer gunstig over de ontdekking van *Guénon*, en geeft den wensch te kennen, dat *Guénon* den inspecteur van landbouw moge vergezellen, om openbare lessen over zijne methode te geven en in alle deelen van het Koningrijk leerlingen te vormen, en vervolgens, dat door den Minister een voorstel aan de Kamers moge gedaan worden, om *Guénon* met eene belooning van staatswege te vereeren.

Zoo verkondigen zij, die voor tien jaren dezen man uitlachten, thans het nut zijner ontdekking; en het was tijd, dat Frankrijk hem regt liet wedervaren, daar zijn stelsel in Italie, Duitschland en Belgie reeds algemeen begint aangewend te worden. Onlangs hebben er op last der Koninklijke Maatschappij van Landbouw, nieuwe proefnemingen plaats gevonden voor eene commissie, bestaande uit den Graaf *de Gasparin* en den Heer *Dailly*; eenige landbouwers woonden de zitting bij. Twee en veertig melkbeesten werden aan zijn onderzoek onderworpen. *Guénon* plaatste elke koe onmiddellijk in eene der klassen, welke hij volgens zijn systeem heeft ingevoerd; hij deed de leden der Commissie de omtrekken van het melkschild zien en op het gevoel nagaan, welke eene reeks van opgaande haren op de achterdeelen der koebeesten afteekent; vervolgens bepaalde hij de hoeveelheid melk, die het dier geven moest. Daarop gaf de eigenaar het werkelijke bedrag op van de melk, welke het dier gaf, en een der commissarissen schreef in twee kolommen beide opgaven op. Ten slotte gaf de optelling het volgende resultaat:

schatting van *Guénon*	711 kannen.
opgave der eigenaars	725 »
verschil	14 kannen.

Dergelijke proeven schijnen de ontdekking van *Guénon* tot een streng wetenschappelijk stelsel te verheffen.

Wij nemen hier, ter kenschetsing van het vee in Frankrijk, eene berekening over van den opbrengst van melk, welke *Guénon* volgens eigene waarnemingen heeft opgemaakt.

Alle koeijen kan men volgens hem in tien categorien verdeelen, en dan brengen van de 100 stuks dagelijks op

1 van 18 tot 22 kannen melk.
4 » 14 » 17 » »
10 » 9 » 12 » »
20 » 6 » 9 » »
30 » 3 » 5 » »
20 » 2 » 3 » »
10 kunnen naauwelijks hun kalf voeden.
2 à longe
2 manquées.
1 kween.

Wanneer men eenige weken na hunne geboorte de achterdeelen der kalven had opgenomen, zou men 35 honderdsten van de categorien, die meer kosten dan zij opbrengen, aan den slager verkocht hebben, en in hare plaats een deel der beesten hebben aangehouden, welke de natuur tot meerdere melkgeving bestemd had, en nu te vroeg aan de slagerij zijn afgeleverd.

Men vindt in het tijdschrift van den Heer ENKLAAR, *den Vriend van den Landman*, jaargang 1843, eene beschrijving van het stelsel van *Guénon*, opgehelderd door eene plaat, en in hetzelfde tijdschrift, jaargang 1845, nog eenige opmerkingen over dat onderwerp overgenomen uit het *Praktisches Wochenblatt* van Prof. RIECKE te Hohenheim.

Opgave der Prijzen en aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 25 Junij 1847. aan de Waag te Leeuwarden:

	PRIJZEN.	AANVOER.
BOTER	*f* 36,50.	1149/4 270/8 208/16
KAAS	*f* 23,00 à *f* 30,00.	14,261 Ned. ponden.

BOTERPRIJZEN bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 25 Junij 1847: *f* 36,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 26 Junij 1847.

NEDERLAND.					Gebl.
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$57\frac{3}{4}$	58	$57\frac{15}{16}$
Dito dito ..	3	»	70	$70\frac{1}{4}$	$70\frac{1}{16}$
Dito dito ...	4	»	$89\frac{3}{4}$	90	$89\frac{7}{8}$
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$	»	$87\frac{1}{4}$	$87\frac{1}{2}$	$87\frac{3}{8}$
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$	»	$173\frac{1}{2}$	174	$173\frac{3}{4}$
O. I. Leening	4	»	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{3}{4}$	$89\frac{11}{16}$
BELGIE.					
bij Banc. Belg.	$2\frac{1}{2}$ pCt.				
SPANJE.					
L.b. *Ard.* van 85 £	5 pCt.		$17\frac{1}{2}$	18	$17\frac{13}{16}$
Ditoonbep. Stuk.	5	»	17	$17\frac{3}{4}$	
dito Binnenl. à 6/m	3	»	$28\frac{1}{4}$	$28\frac{3}{4}$	$28\frac{9}{16}$
Ardoin Coupon			14	$14\frac{1}{4}$	

PORTUGAL.					Gebl.
Neg. te Londen	3 pCt.				
Dito dito	4	»	$32\frac{3}{4}$	$33\frac{1}{4}$	33
RUSLAND.					
Ob. bij *H.* $\frac{1788}{1816}$	5 pCt.		$106\frac{3}{4}$	$106\frac{1}{2}$	$106\frac{5}{8}$
dito dito $\frac{1828}{1829}$	5	»			
Dito bij dito..	4	»	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{3}{8}$
Dito bij *Stiegl.*	4	»	$89\frac{3}{4}$	90	$89\frac{15}{16}$
AMERIKA.					
Oblig	6 pCt.				
Bank-Actien.....					
OOSTENRIJK.					
Metaliek...	5 pCt.		$103\frac{1}{2}$	104	$103\frac{3}{4}$
W.B. bij *G.&Co.*	5	»			
BRAZILIE.					
Leening.....	5 pCt.		$86\frac{1}{2}$	87	$86\frac{3}{4}$

Binnenlandsche fondsen leverden geen merkbaar verschil op; Handelmaatschappij een weinig flaauwer. — Spaansche fondsen hebben zich op de prijs van gisteren gehandhaafd; Portugal blijft iets aangenamer; de overige buitenlandsche, zijn met weing handel, prijshoudend.

In No. 9 en 10 van SCHüLLERS POLITIEKE BIJDRAGEN komt voor een uitvoerig artikel van den Heer Mr. *J. H. Beucker Andreæ*, Advocaat te *Leeuwarden*, over het niet herkiezen van den Heer MR. ***B. ALBARDA***, als Lid der Provinciale Staten van *Friesland*.

Nederlandsche Handel-Maatschappij,

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der artikelen van overeenkomst, bekend, dat, door den *Raad*, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde artikelen is besloten, tot de uitkeering van een *dividend* over het Boekjaar 1846, ten bedrage van *zestig Gulden* over elk Aandeel groot *f* 1000, staande *op naam*, en verwittigt dien ten gevolge de houders van *Aandeelen op naam*, dat overeenkomstig den inhoud der, bij die Aandeelen afgegevene nieuwe Dividend bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het *twaalfde* derzelve, zal worden gevaceerd bij de Nederlandsche Bank *te Amsterdam*, en wel te beginnen met den *tweeden Augustus* 1847.

Amsterdam, den 18 Junij 1847.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pr.*
T. SCHUURMAN, *D. f. S.*

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 23 Junij 1847.
A. ZWOLSMAN en
S. VAN KAMMEN.

*** Getrouwd:
Harlingen, den 24 Junij 1847.
A. S. SCHAAFSMA, en
M. S. BOON.
Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid, werd ons heden zeer voorspoedig eene DOCHTER geboren.
Bolsward, den 21 Junij 1847.
S. C. DE HAAS.
P. DE HAAS, geb. BAKKER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER A. L. DURKSZ, geliefde Echtgenoote van
Dragten, den 21 Junij 1847.
H. W. STELWAGEN.

*** Heden beviel van een' ZOON J. VAN EEKEN, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 22 Junij 1847.
M. MEINDERSMA.

*** Door Gods goedheid werd ik in mijne droefheid verblijd wegens eene gelukkige verlossing van een' welgeschapen ZOON.
Hardegarijp, den 25 Junij 1847.
G. HALBESMA,
Wed. S. H. DOUMA.

HARLINGEN, den 27 Junij 1847. Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER J. POPTA, geliefde Echtgenoote van
Eenige kennisgeving.
L. HOUTSMA.

*** Mogten wij ons sedert omtrent vijf maanden weder in het bezit eens lievelings verblijden, ook deze tweede WESSEL, werd ons heden middag omstreeks drie ure, na eene ongesteldheid van slechts eenige dagen, door den dood ontnomen. Hoe dit verlies ons treft, zal ieder wel beseffen. Moge hij, die ons op nieuw bedroefde, ons en onze betrekkingen sterken, om zoo onder slag op slag niet te bezwijken.
S. SINNEMA.
Workum, den 20 Junij 1847.
M. A. SINNEMA — MIDDELVELD.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den jeugdigen ouderdom van 27 jaren, tot bittere droefheid van mij en hare verdere Betrekkingen, mijne dierbare Echtgenoote CORNELIA UILKENS. Zij ontviel mij op het onverwachtst, in het tweede jaar van onzen gelukkigen echt, weinige uren nadat zij van eenen Zoon was bevallen.
A. A. VAN RIESEN SCHOLTEN.
Oosterwolde in Vriesland, den 20 Junij 1847.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid, echter voorzien van de H. Sacramenten der Stervenden, onze beminde Zoon ANTON EDUARD STOCKMANN, in den jeugdigen ouderdom van 19 jaren.
Sneek, den 22 Junij 1847.
B. G. STOCKMANN.
Eenigste kennisgeving.

*** Het behaagde den Almagtigen God, heden nacht ten elf ure, na eene ongesteldheid van eenige weken en een in het laatst spoedig toenemend verval van krachten, tot zich te nemen onzen dierbaren Vader en Behuwd-Vader, den Heer Mr. JOHANNES LINTHORST HOMAN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en van de Koninklijk Hanoversche Guelphen Orde, en oud-Lid van het Collegie van Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe, in den hoogen ouderdom van ruim 89 jaren.
Vries, den 22 Junij 1847.
A. HOMAN,
Uit aller naam,

*** Heden avond overleed tot mijne en mijner Kinderen groote droefheid, mijn waarde Echtgenoot OEGE JOHANNES RUARDI, in leven Notaris te Sloten, in den ouderdom van ruim 51 jaren.
Sloten, den 22 Junij 1847.
F. W. v. D. VAART,
Wed. O. J. RUARDI.
Familie, Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot TJITSKE JELLES RIEMERSMA, in het 84ste jaar haars ouderdoms, en na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 58 jaren.
Diep ter neder geslagen, wensch ik in Gods wijs bestuur te berusten.
Sneek, den 23 Junij 1847.
D. J. BOUMA.
Mede uit naam mijner Zoon en Behuwd-Dochter.
Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed ons innig geliefd Dochtertje BAUKJE, in den ouderdom van 2 jaren en ruim 7 maanden.
Workum, den 25 Junij 1847.
J. BANNING.
E. BANNING, geb. WOLFFES.

*** Ik vervul in dezen den treurigen pligt, door aan mijne Vrienden en Bekenden te berigten, dat mijne dierbare Echtgenoot TIETJE TJEERDS PETERZON, in den ouderdom van 37 jaren, heden nacht ten $11\frac{1}{2}$ ure is ontslapen, mij vier Kinderen nalatende, allen te jong, om het gemis eener teederlievende Moeder te kunnen beseffen.
Berlikum, den 25 Junij 1847.
K. L. QUARREE,

*** Heden avond overleed, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, mijn waarde Echtgenoot MARCUS JACOBS HOGEVEEN, Lid der Grietenijraad van Schoterland en Ontvanger der HH. Compagnons van Decama, Cuick en Foeitsveenen, in den ouderdom van bijna 59½ jaar, waarvan ik ruim 38 in een gelukkigen echt met hem heb mogen doorbrengen.

Bontebokssluis, F. R. HEIDA,
den 21 Junij 1847. Wed. M. J. HOGEVEEN.

Eenige kennisgeving.

De RAAD der STAD HARLINGEN:

In aanmerking nemende, dat buitengewone omstandigheden het ten hoogsten raadzaam maken, dat de KERMIS dit jaar, zoo al in het geheel niet, althans zoo weinig mogelijk plaats hebbe.

Gelet op eene wettig afgekondigde proclamatie van den Heere Staatsraad, Gouverneur dezer Provincie, van den 26 Junij jl., waarbij bepaald is, dat niet meer dan drie personen, op straat bij elkander mogen blijven staan en alle zamenscholingen verboden zijn.

Heeft na gehouden deliberatie besloten:

1°. Ieder, welke van plan mogt zijn, met een Spel, Tent, Kraam of Disch of wat meer van dien aard mogt zijn, de Kermis te Harlingen te bezoeken, ten sterksten af te raden aan dat voornemen gevolg te geven.

2°. Bij deze ter kennis van een ieder te brengen, dat er op den geannonceerden dag geene Harddraverij zal plaats hebben.

3°. Dat voorts geene Orgelspelers, Koorddansers of vertooningen van welken aard ook, langs de straten zullen toegelaten worden hunne kunstverrigtingen uit te oefenen.

Aldus gedaan den 27 Junij 1847. *De Raad voornoemd,*
J. RODENHUIS.
Van wege den Raad,
VAN VELSEN WIERSMA.

Burgemeester en Wethouders der Stad Hindeloopen zijn voornemens, op Zaturdag den 3 Julij 1847, des voormiddags ten elf ure, op het Raadhuis, aldaar, bij inschrijving en opbod, publiek aan te besteden:

1°. Het UITWEGEN en VERNIEUWEN van de BUITENKIST, strekkende langs het zoogenaamde Galjoen, lang 29 ellen, en

2°. Het VERWISSELEN, TEEREN en zoo voort, van vier paar SLUISDEUREN.

Alles met de daartoe benoodigde Materialen.

Het Bestek en de Voorwaarden dezer aanbesteding, liggen van heden, alle werkdagen, ter Stedelijke Secretarie, voor de gegadigden ter inzage.

Hindeloopen, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 23 Junij 1847. J. F. VAN DER LAAN.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBERTS, *Secret.*

Grietman en Assessoren van Hennaarderadeel, roepen mits deze op de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande dorpen, om te compareren in de respective Kerken, als die van

Lutkewierum, op Maandag den 5 Julij 1847, des voormiddags ten 11 ure.
Wommels, . . op Dingsdag den 6 Julij 1847, des namiddags ten 4 ure.
Cubaard, . . op Woensdag den 7 Julij 1847, des voormiddags ten 11 ure.
Waaxens, . . op denzelfden dag, des namiddags ten 3 ure.
Hijdaard, . . op Donderdag den 8 Julij 1847, des voormiddags ten 11 ure.
Welsrijp, . . op Zaturdag den 10 Julij 1847, des voormiddags ten 11 ure.
Baijum, . . . op denzelfden dag, des namiddags ten 3 ure.
Hennaard, . . op Maandag den 12 Julij 1847, des voormiddags ten 9 ure.
Edens, . . . op denzelfden dag, des voormiddags ten 11 ure.
Spannum, . . op denzelfden dag, des namiddags ten 1 ure.

Ten einde: 1°. op te nemen en bij welbevinding te sluiten, de Kerkerekeningen over de dienst van 1846; 2°. de begrootingen voor de dienst van 1848 vast te stellen; 3°. nieuwe Kerkvoogden te benoemen voor de op 1°. Januarij 1848 aftredende, en 4°. te delibereren en te besluiten, op alle zoodanige voorstellen, als welke zullen worden ter tafel gebragt.

Wommels, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 21 Junij 1847. C. VAN EIJSINGA.
Ter ordonnantie van dezelven,
R. BINKES.

WILLIGE VERKOOPING
van het Heeren Logement te Bolsward.

De Notaris MEIJER, te Bolsward, zal, overeenkomstig art. 1255 B. W., publiek, tegen strijk- en verhooggelden, verkoopen:

Een hecht, sterk, weldoortimmerd en zeer goed onderhouden HUIZINGE ingerigt tot LOGEMENT en KOFFIJHUIS, genaamd *het Heeren Logement*, met ERF, KEGELBAAN en TUIN c. a., staande en gelegen op het beste gedeelte der Stad Bolsward, wijk A, no. 19, voorzien van eene ruime Behangene Koffijkamer en Beneden Voorkamer, eene welingerigte Voor- Bovenzaal; voorts Boven Logeer- en Slaapkamers, een groote vorst vrije Kelder, Keuken, Zolders, uitmuntende Pompen, Regenwatersbakken en Bleek; wijders eene onmiddellijk daarachter gelegene voor weinige jaren geheel vernieuwde STALLING, voor 20 Paarden en WAGENHUIS, staande en ingang hebbende aan de Hoogstraat wijk E, no 614, thans bij den eigenaar *W. H. Meijer* in gebruik, kadastraal bekend gem. Bolsward, sectie A, no. 781.

Te aanvaarden den 12 November 1847.

Wie gading maakt, kome op den 1 en 15 Julij 1847, bij de beschrijving en definitieve toewijzing, telkens des namiddags ten 3 ure, in opgenoemd Logement.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, ten verzoeke van P. VAN HASINGA, Zaakwaarnemer te Oosterlittens qq., publiek verkoopen:

Het BENEDENSTE GEDEELTE eener HUIZINGE en HERBERG, met ruim ERF c. a., staande en gelegen in de Buren te Heeg, bij *G. L. van Koningsveld* als huurder in gebruik.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 3 Julij a. s., bij de provisionele en den 17 dito daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, telkens des avonds ten 6 ure, in voornoemden Herberg, en koopen op voorwaarden, inmiddels bij voornoemden Notaris en Zaakwaarnemer te vernemen.

GRAS-VERKOOPING.

De Griffier Mr. P. STINSTRA, te Beetsterzwaag, zal, mede ten verzoeke van T. KOOPMANS, aldaar, op Zaturdag den 3 Julij 1847, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Lucas Bouma*, Kastelein te Beetsterzwaag, presenteren te verkoopen:

Het op wortel staand GRASGEWAS van ongeveer 200 bunders Hooilanden of Maden, gelegen onder Beets, Boornbergum en Oldeboorn; breeder bij Billetten omschreven, te zien bij *L. Bouma*, te Beetsterzwaag; de Weduwe *van Seijen*, te Beets; *L. de Jong*, te Dragten; *F. v. d. Wal*, te Gorredijk en *Raadsveld*, te Oldeboorn.

Oproeping van Schuldeischers.

De bekende en onbekende schuldeischers in de beneficiaire nalatenschap van wijlen C. J. WAGENAAR, in leven gewoond hebbende te Sneek, worden opgeroepen om, in persoon, of bij behoorlijk gevolmagtigde, te compareren ten huize van den Logementhouder *G. de Ruiter*, te Sneek, op Donderdag den eersten Julij 1847, des voormiddags ten elf ure, ten einde rekening en verantwoording van het beheer dier nalatenschap en dadelijke betaling hunner schuldvorderingen te ontvangen, voor zoo verre het saldo rekening strekkende is.

Namens de beneficiaire Erfgenamen,
Mr. S. A. VERWEIJ, *Procureur.*

Te HUUR: Eene hechte en ruime HUIZINGE, met PLAATS, staande en gelegen op de Tuinen, te Leeuwarden, gekwoteerd letter B, no. 68, met een ruim Voorhuis, een behangen geplafonneerd Voorkamertje, met Schoorsteen, Spiegel en twee Kasten, eene behangen geplafonneerde Binnenkamer, enz., een uitmuntende Kelder, een Achterhuis, een Kamertje, een Regenwatersbak, eene Glazenkast, eene Keuken, een Zolder, een Putwaterspomp, een ruime en afgeschutte Zolder aan de Straat, enz.; terstond of wat later te aanvaarden, en Conditien te vernemen bij de Juffer M. P. RENEMAN, op de Tuinen, letter B, no. 73, alhier.

P. L. MIRANDE Pz., te Harlingen,

Voorstraat, nabij de Kattrig, tot aanwijzing de Roode Hoed, maakt door deze aan het geeerd Publiek bekend, dat hij thans tegen de Harlinger Kermis ontvangen heeft, eene zeer aanzienlijke partij beste Fransche FILTEN- en ZIJDEN HOEDEN, naar den laatsten smaak, alsmede dito PETTEN en KINDERHOEDEN, SATIJN- en andere VESTENSTOFFEN, Heeren SATIJNDASSEN en SHAWLS, HALSBOORDEN, gom-elastique BRETELS, witte, gekleurde en zwarte glacé HANDSCHOENEN, zwart zijden PARAPLUIES, Fer de Berlin THEESTOOFJES, GARENWINDERS, INKT- en SIGARENKOKERS en PIJPJES enz. enz.

HOLLANDSCHE
Societeit van Levensverzekeringen.

Opgerigt in den jare 1807.

Erkend, en geplaatst aan het Hoofd van de Lijst gevoegd bij het Koninklijk Besluit van 10 Julij 1840. (*Staatsblad* no. 48.)

Commissarissen:
De Heeren A. FOCK,
Mr. D. J. VAN LENNEP,
Mr. A. BACKER Jr.,
C. D. CROMMELIN.

Directeur:
De Heer P. LANGERHUIZEN.

STREKKING:

1°. Het aangaan van Contracten ter Verzorging, bij wijze van *Kapitalen, Weduwen, Weezen-* en andere Pensioenen. (*Berigt* no. 1.)

2°. De uitgifte van *Lijfrente-Brieven* en *Contracten*, tot vestiging van oploopende Kapitalen. (*Berigt* no. 2.)

WAARBORGEN:

1°. Het Fonds van Een Millioen Gulden, tijdens de oprigting door de aandeelhouders bijeengebragt en beschikbaar gesteld.

2°. De *Reserve-Kas*, thans bedragende Tweemaal Honderd Vijftig Duizend Gulden.

3°. De bovendien afgezonderde waarde van al de loopende Contracten van Levensverzekeringen en Lijfrenten, welke na afloop van ieder Boekjaar wiskundig wordt berekend.

4°. Hare berekeningen achtereenvolgend met overleg, en vroegere, of voortdurende medewerking van de Wiskundigen van Swinden, Bangma en Lobatto gemaakt.

Berigten en inlichtingen te verkrijgen bij den Directeur, Heerengracht tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, no. 83, te Amsterdam, en bij de Correspondenten dezer Societeit, op de meeste plaatsen des Rijks.

Correspondenten in de provincie *Vriesland:*
Te *Leeuwarden*, den Heer *Mr.* Æ. M. de SWART;
» *Franeker*, » » *Mr.* A. TELTING;
» *Heerenveen*, » » *Mr.* P. ten BEHM WENTHOLT.
» *Sneek*, de Heeren BRUNINGS & TEN CATE.

Uit de HAND te HUUR, voor drie of vijf jaren, om dadelijk te aanvaarden: het HUIS tegen over de Kelders te Leeuwarden, tot Mei ll. door den Heer *Adriani* bewoond geweest. Te bevragen bij de Eigenaars J. BOSMAN, op de Nieuwestad of bij J. KUIPERS, op het Schavenek aldaar.

ZIET EN OORDEELT!

Op last van den Heer A. KAUFMANN, van *Rotterdam*, heeft de Ondergeteekende de eer, het geacht Publiek te verwittigen, dat hij in staat gesteld is, de massa NIEUWE GEMAAKTE HEEREN KLEEDINGSTUKKEN voor nog nooit gehoorde lage prijzen te mogen uitverkoopen. Het Magazijn is weder met eene groote partij Goederen vermeerderd; zoo als ook Ochtend-Jassen van *f* 3,50, die hij in de laatste dagen niet heeft kunnen leveren, een bijzonder groot assortiment Broeken, Vesten, Jassen, Palitots, bonte Hemden, fijne witte Hemden, Foulards enz. enz. enz., zijn ook weder voorhanden. Uitgepakt bij C. WITTEVEEN, Logementhouder op het Schavenek te Leeuwarden.

pr. A. KAUFMANN,
J. Cahen.

Koffijhuis Rusland te Harlingen.

De Ondergeteekende Koffijhuishouder, gedenkt, met toestemming van het Ed. Achtb. Bestuur dezer stad, op Woensdag den 30 Junij 1847 te laten Verbillarten en op Maandag den 5 Julij daaraanvolgende te laten Verkegelen: Nader te bepalen *PRIJZEN en PREMIEN*. Waartoe de Liefhebbers worden uitgenoodigd zich vóór des morgens elf ure van de speeldagen aan te geven.

Tevens zal hij trachten, gedurende de Kermis het bezoek zijner begunstigers zoo aangenaam mogelijk te maken, door het beroemde Gezelschap van den Heer *Hartlooper*, zoo door MUZIJK als door AKADEMISCHE GROEPEN, PANTOMIMISCHE VOORSTELLINGEN en TOONEELSTUKKEN; na afloop van dezelve DANSPARTIJ.

Zullende hij zorgen door eene goede behandeling zich de goedkeuring zijner begunstigers waardig te maken.

W. F. SIMMER.

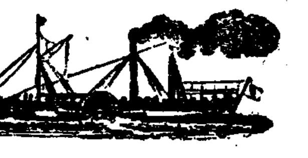

STOOMPACKETVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HAVRE
EN
HAVRE en NEW-YORK.

De Stoompacketten tusschen ROTTERDAM en HAVRE vertrekken den 3den, 11den, 19den en 26sten der maand, in directe verbinding met de op den 1sten en 15den van iedere maand van HAVRE naar NEW-YORK vertrekkende Stoomfregatten

UNION, PHILADELPHIE, NEW-YORK en MISSOURI; ieder groot 1800 Ton, en voorzien van machines van 450 paardenkracht.

De overtogt geschiedt in 14—15 dagen.

De prijzen der passage zijn van ROTTERDAM naar HAVRE:

1ste Kajuit	*fl.* 28,75	met inbegrip der volle kost.
2de »	» 14,25	
Kinderen beneden 10 jaar . .	» 9,50	

Zuigelingen vrij.

Van HAVRE naar NEW-YORK:

1ste Kajuit	*fl* 500,—	met inbegrip der volle kost en wijn.
2de »	» 250,—	
3de » of tusschendeks .	» 166,25	

Kinderen beneden 10 jaar betalen de helft. Zuigelingen beneden 1 jaar vrij.

Nadere inlichtingen omtrent Vrachten van Goederen en Passagiers, benevens Condition der Overtogt zijn op franco aanvragen te bekomen ten Kantore van

SMITH & Co.,
Agenten te *Rotterdam*.

P. van KLEFFENS Nz., Apothecar te Dockum, vraagt, tegen billijke voorwaarden, een' BEDIENDE.

Wordt ten spoedigsten gevraagd een KOORNMOLENAARSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, van goede getuigenissen voorzien, bij voorkeur ongehuwd. Nader onderrigt met franco Brieven, bij de Wed. S. van der MEULEN, op de Molen 't Fortuin te Leeuwarden.

Een HOUTZAAGMOLENAARSKNECHT, liefst ongehuwd, zijn werk verstaande, kan dadelijk een dienst bekomen. Men adressere zich in persoon of met gefrankeerde brieven aan den Heer F. HESSEL, Boekhandelaar te Heerenveen.

De Boekverkooping te Franeker

is bij voorraad eene week uitgesteld. Inmiddels kunnen Commissien worden ingezonden bij

W. EEKHOFF.

***** Bij R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, is uitgegeven en alom te bekomen:

Ds. P. BOELES, over de VOORGESTELDE MAATREGELEN ten aanzien van HERVORMDE PREDIKANTEN, die, schoon ONGESCHIKT voor de DIENST in hunne GEMEENTE geoordeeld, WEIGEREN het EMERITAAT aan te vragen, à 90 Ct.

Ds. H. van GESSELER, LEERREDE ter *BEVESTIGING* van Ds. A. W. BUNING, tot PREDIKANT te *STEDUM*, à 25 Ct.

VIJFTIG KINDERSPELEN, voor BEWAARSCHOLEN enz., met *Zangversjes* en *Melodien*, door J. H. ENTER en J. J. A. GOEVERNEUR, met een *voorberigt* van B. BRUGSMA, à 40 Ct.

B. BRUGSMA, ALLEREERSTE OEFENINGEN in het REKENEN, voor JONGE KINDEREN, à 25 Ct.

20 PLATEN voor het AANSCHOUWELIJK ONDERWIJS in de LAGERE en KLEINERE KINDERSCHOLEN, met eene *Aanwijzing* nopens het *Gebruik*, door B. BRUGSMA. *Tweede druk*, Zwart à *f* 2,25, Gekleurd à *f* 3,75.

Prof. TH. van SWINDEREN, het LAGER SCHOOLWEZEN te *LEEUWARDEN* ter NAVOLGING voorgesteld, à 75 Ct.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.